

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΜΑΙΟΣ 2019

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-28– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-28– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

3 Ιουνίου 2019

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο: **01/07/2019**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-28, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ

Ε.Ε – ΕΥΡΩΖΩΝΗ: Οριακή ενίσχυση στο οικονομικό κλίμα στην Ευρωζώνη¹, σταθερότητα στην ΕΕ

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Μάιο ενισχύθηκε οριακά στην Ευρωζώνη (κατά 1,2 μον., στις 105,1 μον²), ενώ αντίστοιχα αμετάβλητος παρέμεινε στην ΕΕ (κατά +0,2 μον., στις 103,8) μονάδες. Πιο συγκεκριμένα, η άνοδος του δείκτη στην **Ευρωζώνη** εκπορεύεται κυρίως από τη βελτίωση του κλίματος στη **Βιομηχανία** (+1,4) και λιγότερο στις **Υπηρεσίες** (+0,4) και στην **καταναλωτική εμπιστοσύνη** (+0,8). Αντίθετα, οι σχετικοί δείκτες εξασθένησαν αισθητά στις **Κατασκευές** (-2,4) ενώ έμειναν σχεδόν αμετάβλητοι στο **Λιανικό εμπόριο** (-0,1). Στις πέντε μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρωζώνης, ο δείκτης ανέκαμψε έντονα στην Γαλλία (+4,0), ηπιότερα στην Ιταλία (+1,7) και στην Ισπανία (+1,3) και οριακά στην Γερμανία (+0,4), ενώ κάμψη παρουσιάζεται μόνο στην Ολλανδία (-1,3).

Στην **ΕΕ**, η σταθερότητα των προσδοκιών προκύπτει κυρίως ως αποτέλεσμα της αισθητής επιδείνωσης του δείκτη στο Ην Βασίλειο (-4,8) η οποία αντισταθμίστηκε ωστόσο από το σταθερό κλίμα στην Πολωνία (+0,0). Σε τομεακό επίπεδο, σε αντίθεση με την Ευρωζώνη, καταγράφεται σταθερότητα του κλίματος στην Βιομηχανία και στις Κατασκευές και πώση στις Υπηρεσίες. Αντίστοιχα και στο Λιανικό εμπόριο όπου η μείωση των προσδοκιών στην απασχόληση και στις τιμές συνεισφέρουν στη σημαντική απόκλιση μεταξύ των δύο ζωνών. Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, οι δείκτες προσδοκιών διαμορφώθηκαν στις -3,6 και -2,9 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι προσδοκίες για την εξέλιξη της παραγωγής μεταβάλλονται θετικά και στις δύο ζώνες, σε αντίθεση με τις εκτιμήσεις για τα επίπεδα παραγγελιών και ζήτησης, ενώ τα εκτιμώμενα αποθέματα μεταβάλλονται θετικά στην ΕΕ και αρνητικά στην Ευρωζώνη.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι δείκτες προσδοκιών διαμορφώθηκαν στις +7,5 και +12,2 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους μεταβάλλονται αρνητικά στην ΕΕ σε αντίθεση με την Ευρωζώνη, όπως και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση αλλά και την βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις +0,8 και -1,2 μονάδες αντίστοιχα στην ΕΕ και την Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα βελτιώνονται τόσο στην Ευρωζώνη όσο και στην ΕΕ, όπως επίσης και οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα. Οι προβλέψεις για τις πωλήσεις τους επόμενους μήνες εξασθενούν και στις δύο ζώνες αντίστοιχα.
- Στις **Κατασκευές**, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών κινήθηκε στις +2,3 και +4,1 μονάδες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη. Οι προβλέψεις για την απασχόληση εξασθενούν στην ΕΕ όπως και στην Ευρωζώνη, ενώ οι προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών βελτιώνεται στην ΕΕ και επιδεινώνεται στην Ευρωζώνη.

¹ **Σημαντική σημείωση:** Τον Ιανουάριο αναθεωρήθηκε η σύνθεση του δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης, με αποτέλεσμα την αναθεώρηση και του συνολικού δείκτη οικονομικού κλίματος (ESI). Επιπλέον, στην έρευνα εισάγεται και πάλι η Ιρλανδία. Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκε η ετήσια αναθεώρηση του δείκτη που γίνεται κάθε Ιανουάριο, ως προς το βάρος κάθε χώρας στην έρευνα, καθώς και η προσθήκη του 2018 στο μακροχρόνιο μέσο όρο του δείγματος (1990 – 2018=100) και του δείκτη.

² Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στην Γαλλία αναθεωρήθηκε σε σχέση με τον Απρίλιο με αποτέλεσμα την συνολική αναθεώρηση προς τα κάτω του δείκτη Απριλίου κατά 0,1 στην ΕΕ (103,6) και στην Ευρωζώνη (103,9)

- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** διαμορφώνεται στις -6,2 και -6,5 μονάδες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους τελευταίους 12 μήνες ενισχύονται σε αμφότερες τις δύο ζώνες, όπως αντίστοιχα και οι προβλέψεις τους για τη μελλοντική εξέλιξη του τους επόμενους 12 μήνες. Οι προβλέψεις για τη γενική κατάσταση της οικονομίας βελτιώνονται και στις δύο ζώνες, όπως και οι προβλέψεις για κύριες αγορές τους επόμενους μήνες.
- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** (δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη κλίματος) αυξάνεται αισθητά τόσο στην ΕΕ (+15,9 από +12,2 μον. στην ΕΕ) όσο και στην Ευρωζώνη (+15,0 μον. από +12,1). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων βελτιώνονται όπως και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία της ζήτησης αλλά με ελαφρά ηπιότερο ρυθμό, ενώ οι προβλέψεις της ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο εξασθενούν οριακά.

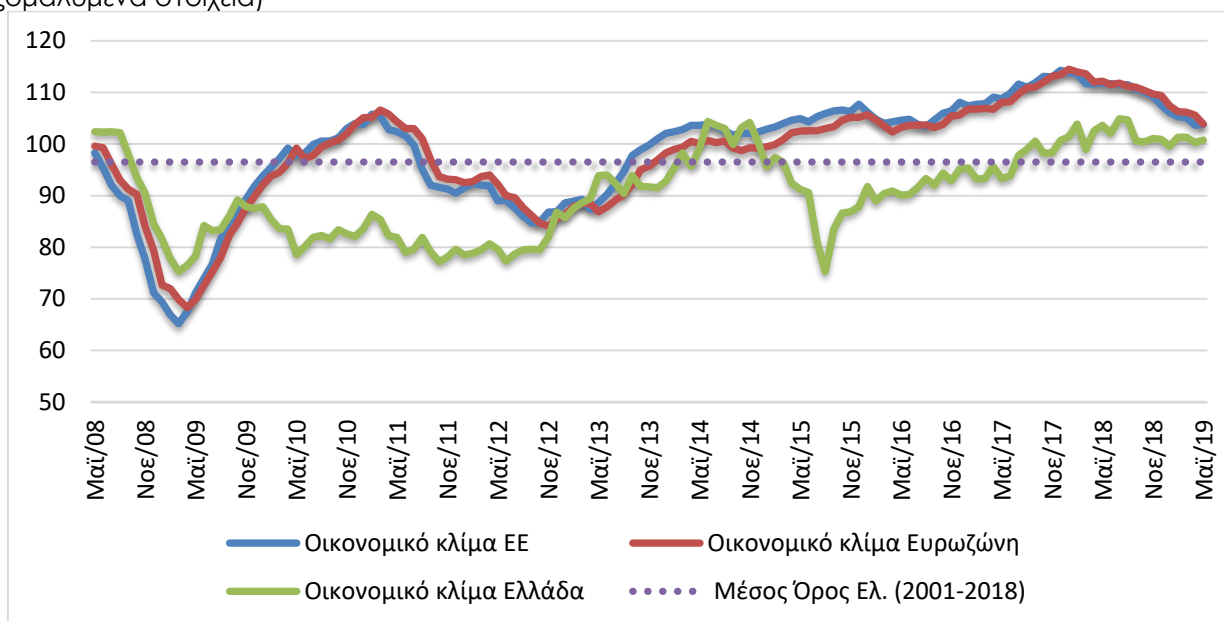
Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2018=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)¹

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2018	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018		
ΕΕ-28	65,3 (Μαρ. 2009)	116,8 (Μάιος 2000)	100,0	88,6	93,2	102,7	105,2	105,1	110,5	111,3		
Ευρωζώνη	68,3 (Μαρ. 2009)	118,0 (Μάιος 2000)	99,7	89,1	91,7	100,1	103,4	104,5	110,3	111,5		
Ελλάδα	75,3 (Μαρ. 2009)	120,5 (Ιουλ. 2000)	96,5	80,0	90,9	100,0	88,8	91,8	96,6	102,1		
Περιοχή	2018											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	113,8	113,6	111,7	111,7	111,8	111,7	111,5	111,5	110,7	110,1	109,3	107,5
Ευρωζώνη	114,0	113,6	112,0	112,2	111,5	111,8	111,2	111,0	110,4	109,7	109,4	107,4
Ελλάδα	101,4	103,9	99,0	102,6	103,6	102,1	104,9	104,7	100,6	100,4	101,1	100,9
Περιοχή	2019											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	106,1	105,3	105,1	103,6	103,8							
Ευρωζώνη	106,3	106,2	105,6	103,9	105,1							
Ελλάδα	99,6	101,3	101,3	100,3	100,8							

¹ Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος είναι το σταθμισμένο άθροισμα των Δεικτών Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο, τις Υπηρεσίες και του Δείκτη Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος Ε.Ε-28 και Ελλάδα (1990-2018=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

ΕΛΛΑΔΑ: Μικρή ενίσχυση του δείκτη οικονομικού κλίματος

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος ενισχύθηκε οριακά τον Μάιο, στις 100,8 μονάδες (από 100,3), επίδοση ωστόσο που κινείται χαμηλότερα της αντίστοιχης περυσινής (103,6). Στις επιχειρηματικές προσδοκίες, οι τάσεις στους επιμέρους κλάδους είναι μεικτές, με ήπια βελτίωση στο Λιανικό Εμπόριο και τις Υπηρεσίες, και επιδείνωση στις Κατασκευές. Η καταναλωτική εμπιστοσύνη παρουσιάζει ενίσχυση για τρίτο συνεχόμενο μήνα. Αν και η ενίσχυση αυτή είναι σχετικά μικρής έκτασης, φέρνει τον σχετικό δείκτη στο δεύτερο υψηλότερο επίπεδο του από τον Δεκέμβριο του 2009. **Θα πρέπει να σημειωθεί ότι σχεδόν το σύνολο της έρευνας είχε ολοκληρωθεί πριν τις εκλογές για την Ευρωβουλή και την τοπική-περιφερειακή αυτοδιοίκηση.** Συνεπώς, ενσωματώνει το προεκλογικό περιβάλλον για τις συγκεκριμένες εκλογές αλλά όχι τον αντίκτυπο των αποτελεσμάτων τους. Ο Μάιος ήταν σε μεγάλο τμήμα του ένας μήνας κατά τον οποίο οι προσδοκίες νοικοκυριών και επιχειρήσεων για την πορεία της οικονομίας βρίσκονταν σε αναμονή των βραχυπρόθεσμων πολιτικών εξελίξεων. Αυτό ισχύει κυρίως για τα νοικοκυριά, καθώς οι επιχειρήσεις διαμορφώνουν προσδοκίες με βάση περισσότερο εξειδικευμένους και μεσοπρόθεσμους δείκτες. Μια σχετική εξέλιξη ήταν η ανακοίνωση, στην αρχή του μήνα, ευνοϊκών για τα νοικοκυριά δημοσιονομικών παρεμβάσεων. Ορισμένες από αυτές ήταν άμεσης εφαρμογής και αφορούσαν κυρίως στα νοικοκυριά (χρηματική παροχή μόνιμου χαρακτήρα σε συνταξιούχους, μετάταξη προϊόντων - υπηρεσιών από τον κανονικό στο μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ), ενώ η υλοποίηση των υπόλοιπων έχει προγραμματιστεί για την επόμενη χρονιά. Από τις τάσεις στους δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών τον Μάιο, δεν προκύπτει σημαντική ενισχυτική επίδραση των μέτρων σε αυτές. Κατά πάσα πιθανότητα, αυτά συνέβαλαν στην ήπια άνοδο της καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Οι όποιες επιδράσεις του αποτελέσματος των ευρωεκλογών και των εκλογών για την αυτοδιοίκηση, αλλά και της προκήρυξης βουλευτικών εκλογών, θα αποτυπωθούν στην επόμενη Έρευνα Οικονομικής Συγκυρίας.

Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, το αρνητικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση βελτιώθηκε ελαφρά, ενώ το ισοζύγιο στις προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες μεταβλήθηκε οριακά, όπως και ο δείκτης των εκτιμήσεων για τα αποθέματα
- στις **Κατασκευές**, οι προβλέψεις για το πρόγραμμα βελτιώθηκαν οριακά, σε αντίθεση με τις προβλέψεις για την απασχόληση οι οποίες κινήθηκαν ήπια πτωτικά
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι θετικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις ενισχύονται αισθητά, σε αντίθεση με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους, ενώ τα αποθέματα φαίνεται να διογκώνονται
- στις **Υπηρεσίες**, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων μεταβάλλονται οριακά, ενώ οι αντίστοιχες για την τρέχουσα ζήτηση ενισχύονται
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, οι προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας ενισχύονται οριακά, όπως και οι προβλέψεις για τη δική τους οικονομική κατάσταση. Αντίστοιχα βελτιώνεται η πρόθεση για αποταμίευση και μειώνεται ο δείκτης για την ανεργία.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Μικρή επιδείνωση επιχειρηματικών προσδοκιών, λόγω απαισιόδοξων προβλέψεων για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία περιορίστηκε ήπια τον Μάιο, στις 102,9 (από 104,4) μονάδες, επίπεδο ελαφρά υψηλότερο από το αντίστοιχο περυσινό (101,7 μον.). **Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, το αρνητικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση ενισχύθηκε οριακά, το ισοζύγιο στις προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες αποδυναμώθηκε ήπια, ενώ αντίθετα, οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα περιορίστηκαν.** Αναλυτικά:

α) Σε **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, ο αρνητικός δείκτης διαμορφώνεται τον Απρίλιο στις -14 μονάδες (από -15 μον.), με το 28% (από 27%) των επιχειρήσεων να δηλώνουν χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και το 14% (από 11%) να αναφέρει το αντίθετο.

β) Στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, το σχετικό ισοζύγιο έχασε 7 μονάδες και διαμορφώθηκε στις +25, με το 40% (από 38%) των επιχειρήσεων να προβλέπει άνοδο της παραγωγής του το επόμενο τρίμηνο και ένα 15% (από 6%) μείωσή της.

γ) Στα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό ισοζύγιο κινήθηκε οριακά πτωτικά, στις +13 μονάδες (από +14), με το 22% (από 19%) των επιχειρήσεων να αναφέρει εκ νέου υψηλά για την εποχή αποθέματα και το 9% (από 5%) να δηλώνει το αντίθετο.

δ) Στους δείκτες **εξαγωγικής δραστηριότητας** καταγράφηκαν τον Μάιο μικτές τάσεις: οι **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές κατά το τελευταίο τρίμηνο** ήταν αμετάβλητες, στις +6 μονάδες, ενώ οι **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** ενισχύθηκαν (-12 από -14 μον. ο δείκτης), σε αντίθεση με τις **προβλέψεις για εξαγωγές τους προσεχείς μήνες**, οι οποίες υποχώρησαν ήπια (+28 από +33 μον. ο δείκτης).

ε) Οι **θετικές προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** υποχώρησαν ήπια τον Μάιο (στις +29 μον. το ισοζύγιο από +37), με το 43% (από 42%) των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδο το προσεχές χρονικό διάστημα και το 14% (από 5%) μείωσή τους. Αντίθετα, ο δείκτης **εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις** κινήθηκε ήπια ανοδικά, στις +15 (από +9) μονάδες, με το 33% (από 30%) των ερωτηθέντων να εκτιμά άνοδό τους.

στ) Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** υποχώρησαν οριακά, στους 4,6 (από 4,7) μήνες, με το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** να κινείται και αυτό χαμηλότερα, στο 70,3% (από 72%).

ζ) Ο δείκτης στις **προβλέψεις για την απασχόληση** ήταν αμετάβλητος, στις +10 μονάδες, με το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει άνοδο απασχόλησης το προσεχές τρίμηνο να διαμορφώνεται στο 23% (από 19%) και το 13% (από 10%) να αναμένει υποχώρηση.

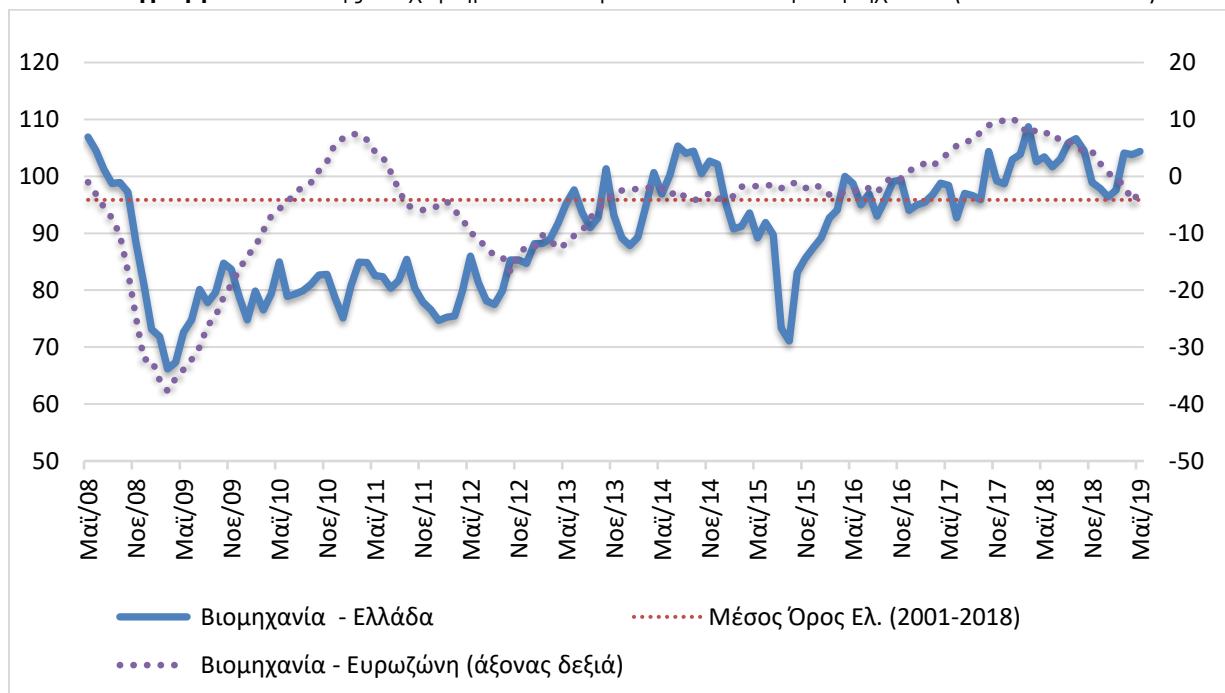
η) Το ισοζύγιο στις **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών** διαμορφώθηκε στη +1 (από +3) μονάδες, με το 81% (από 83%) των επιχειρήσεων να μην αναμένει μεταβολές τους το επόμενο τρίμηνο και το 10% σταθερά να αναμένει άνοδο.

Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Τομέας	Ακραίες τιμές				Μέσος όρος						
	Min	Max	2001-2018	2013	2014	2015	2016	2017	2018		
Βιομηχανία (2000-2010=100)	66,2 (Φ. 2009)	117,6 (Μάρ. 2000)	95,9	92,6	99,7	86,3	96,1	98,1	102,8		
2018											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	Ο	N	Δ
103,9	108,7	102,6	103,4	101,7	103,1	105,9	106,6	104,5	98,9	97,9	96,4
2019											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	Ο	N	Δ
97,6	104,1	103,8	104,4	102,9							

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση. **Πηγή:** IOBE

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

Σε επίπεδο βασικών τομέων, η τάση των προσδοκιών στα **Καταναλωτικά αγαθά** είναι πτωτική, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 98,9 (από 101,4) μονάδες. Σημειώνεται ήπια υποχώρηση στις παραγγελίες και τη ζήτηση, ενώ παράλληλα τα αποθέματα ήταν σχεδόν αμετάβλητα, με τις εκτιμήσεις για την παραγωγή τους προσεχείς 3-4 μήνες να αποδυναμώνονται. Παράλληλα, στα **Κεφαλαιουχικά αγαθά**, ο δείκτης υποχώρησε στις 93,8 (από 96,5) μονάδες, τάση η οποία διαμόρφωσε και τη δυναμική στο σύνολο της Βιομηχανίας, λόγω της αισθητής πτώσης της παραγωγής τους 3-4 προσεχείς μήνες. Τέλος, σταθερός ήταν ο δείκτης στα **Ενδιάμεσα αγαθά**, στις 109,2 (από 109,4) μονάδες, καθώς η πτωτική μεταβολή των προσδοκιών για την παραγωγή τους τους 3-4 ερχόμενους μήνες αντισταθμίστηκε από τις ελαφρώς θετικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Επιδείνωση επιχειρηματικών προσδοκιών, εκπορευόμενη αποκλειστικά από τις Ιδιωτικές Κατασκευές

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές υποχώρησε τον Μάιο, στις 53,7 (από 56,2) μονάδες, επίπεδο αισθητά χαμηλότερο από το αντίστοιχο περυσινό (69,8 μονάδες). **Στους επιμέρους κλάδους, η τάση είναι πτωτική στις Ιδιωτικές Κατασκευές ενώ αντίθετα, αύξηση σημειώθηκε στα Δημόσια Έργα. Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, οι προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων βελτιώθηκαν οριακά, ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση κινήθηκαν ήπια πτωτικά.** Αναλυτικά, ο αρνητικός δείκτης των -76 μονάδων στις προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων αυξήθηκε οριακά, στις -75, με το 76% (από 77%) των επιχειρήσεων να διατυπώνει απαισιοδοξία για το επίπεδο των εργασιών του το επόμενο τρίμηνο ενώ δεν δήλωσε κάποιος το αντίθετο. Στις προβλέψεις για την απασχόληση, ο σχετικός δείκτης μεταβλήθηκε ήπια αρνητικά, από τις -27 στις -32 μονάδες, με το 40% (από 38%) των ερωτηθέντων να προβλέπει μείωση θέσεων εργασίας στον τομέα και ένα 8% (από 11%) άνοδο. Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, ο αρνητικός δείκτης των -7 μονάδων στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων αποδυναμώθηκε αισθητά, χάνοντας 16 μονάδες, ενώ οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας ενισχύθηκαν στους 7 (από 6,5). Στο πεδίο των τιμών, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες ενισχύθηκαν ελαφρώς (-22 από -19 μον. ο δείκτης), ενώ τέλος, το 14% (από 13%) από τις ερωτηθείσες επιχειρήσεις αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Από τις υπόλοιπες, το 20% επισημαίνει τη χαμηλή ζήτηση, το 52% την ανεπαρκή χρηματοδότηση και ένα 12% λοιπούς συγκυριακούς παράγοντες ως τα βασικότερα εμπόδια στη λειτουργία του.

Αναλυτικά στους επιμέρους κλάδους:

Υποχώρηση παρουσίασε τον Μάιο ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Ιδιωτικές Κατασκευές**, στις 64,8 (από 67,5) μονάδες, επίπεδο χαμηλότερο και έναντι του αντίστοιχου πριν ένα έτος (69,8 μον.). Ο δείκτης πρόβλεψης για το επίπεδο προγραμματισμένων εργασιών κινήθηκε οριακά ανοδικά και διαμορφώθηκε στις -67 (από -68) μονάδες, ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου υποχώρησαν ήπια (στις -15 από -10 μον. ο δείκτης). Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων υποχώρησαν αισθητά (+2 από +28 μον. ο δείκτης), ενώ οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας ανέκαμψαν οριακά (5,8 από 5,7). Ως προς τις τιμές, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες ενισχύθηκαν έντονα, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -31 μονάδες (από -12). Τέλος, εξασθένησε στο 14% (από 16%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν αναφέρουν προσκόμματα στη λειτουργία τους. Από τις υπόλοιπες, το 50% δηλώνει την ανεπάρκεια χρηματοδότησης και το 34% τη χαμηλή ζήτηση ως το βασικότερο λειτουργικό του πρόβλημα, με μόλις το 1% αναφέρει τους λοιπούς παράγοντες.

Σε αντίθεση με τις Ιδιωτικές Κατασκευές μικρή άνοδο παρουσίασε τον Μάιο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων** και διαμορφώθηκε στις 46,5 (από 43,6) μονάδες, υψηλότερα από την αντίστοιχη περυσινή τιμή του (39,8 μον.). Ως προς το πρόγραμμα εργασιών του κλάδου, ο δείκτης των -83 μονάδων τον Απρίλιο ενισχύθηκε οριακά, στις -80 μονάδες, ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση, το σχετικό ισοζύγιο έφτασε τις -41 (από -43) μονάδες. Από τις επιχειρήσεις του κλάδου, το 48% (από 53%) αναμένει λιγότερες θέσεις απασχόλησης, με το 7% (από 10%) να προβλέπει αύξησή τους. Ανοδικά κινήθηκε ο δείκτης εκτιμήσεων για το επίπεδο των τρεχουσών εργασιών, ενισχυμένος κατά 3 μονάδες, στις -37. Το σχετικό με τις τιμές ισοζύγιο επίσης ενισχύθηκε 7 μονάδες, στις -17 μονάδες. Τέλος, το ποσοστό των ερωτηθέντων που δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία

αυξήθηκε ελαφρώς και διαμορφώθηκε στο 15%, με το 12% να αναφέρει τη χαμηλή ζήτηση, το 54% την περιορισμένη χρηματοδότηση και το 19% άλλους παράγοντες ως τα κυριότερα επιχειρηματικά του προσκόμματα.

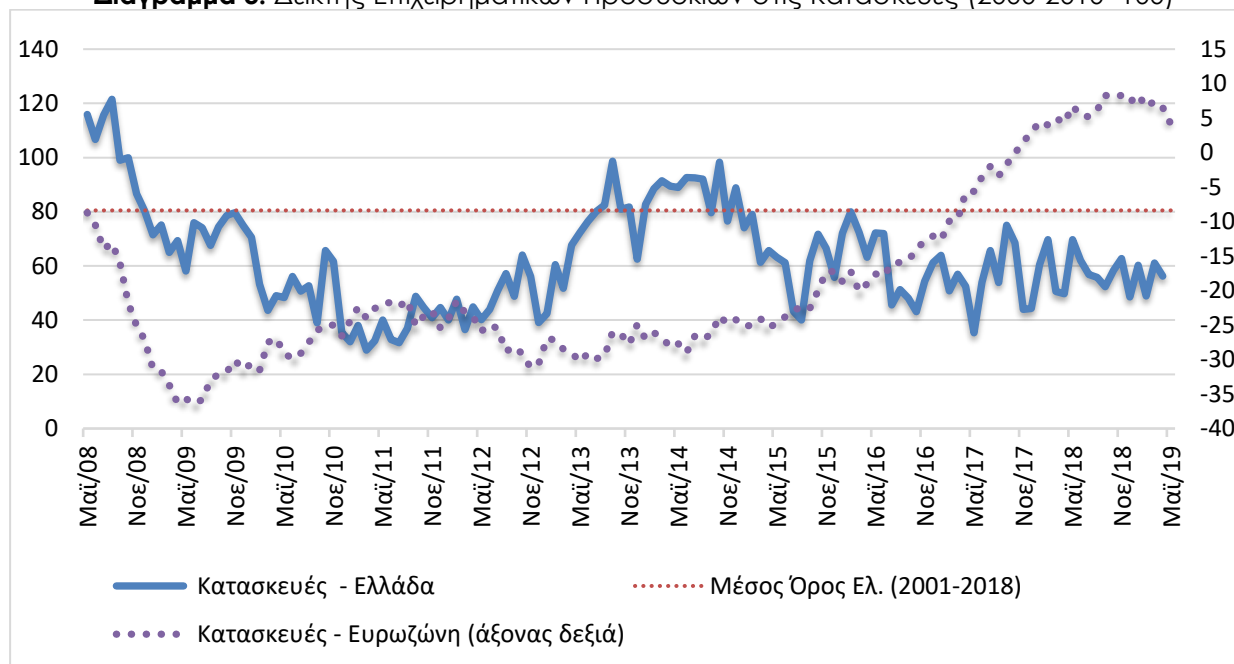
Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

Τομέας	Ακραίες τιμές		Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2018	2013	2014	2015	2016	2017	2018			
Κατασκευές (2000-2010=100)	28,9 (Μάρ. 2011)	155,7 (Μάρ. 2000)	80,5	71,5	88,4	62,0	61,3	55,4	58,1			
2018												
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
60,5	69,7	50,6	49,7	69,8	62,0	56,9	55,7	52,3	58,4	62,7	48,6	
2019												
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
60,2	48,9	61,1	56,2	53,7								

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Ανάκαμψη στις επιχειρηματικές προσδοκίες, λόγω κυρίως της αισθητής ενίσχυσης των τρεχουσών πωλήσεων

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** ανέκαμψε τον Μάιο, κινούμενος στις 96,2 (από 94,0) μονάδες, κινούμενος ωστόσο πολύ χαμηλότερα από την αντίστοιχη περυσινή επίδοση (107,3). **Από τις κύριες μεταβλητές του δείκτη, οι έντονα αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις βελτιώνονται αισθητά, σε αντίθεση με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους, ενώ ο δείκτης αποθεμάτων εμφανίζει διόγκωση.** Αναλυτικά, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις τους είναι πλέον θετικές, με τον σχετικό δείκτη να κινείται στις +3 (από -17) μονάδες. Το 40% (από 32%) των επιχειρήσεων δηλώνει αυξημένες πωλήσεις, έναντι όμως του 37% (από 48%) που αναφέρει το αντίθετο. Τα αποθέματα διογκώνονται στις +18 μονάδες (από +8), ενώ από την άλλη πλευρά οι προβλέψεις για την εξέλιξη των πωλήσεων το επόμενο τρίμηνο αποδυναμώνονται οριακά (στις +22 από +25 μον. το σχετικό ισοζύγιο). Όσον αφορά στις παραγγελίες προς προμηθευτές, σημειώνεται ενίσχυση, με το σχετικό ισοζύγιο να κινείται έντονα θετικά (+10 μονάδες από ισοσκελισμένο), ενώ αντίθετα πτωτικά κινούνται οι αισιόδοξες πάντως ακόμα προβλέψεις για την απασχόληση (+19 από +24 μον.). Τέλος, ως προς τις τιμές, η πλειονότητα των επιχειρήσεων (84%) αναμένει σταθερότητα, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις +2 (από -2) μονάδες.

Οι εξελίξεις στους επιμέρους κλάδους του Λιανικού εμπορίου είναι κυρίως ανοδικές με εξαίρεση των κλάδο Τροφίμων-Ποτών-Καπνού:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** αποδυναμώθηκε έντονα τον Μάιο και διαμορφώθηκε στις 83,4 (από 96,8) μονάδες, κινούμενος ωστόσο σε υψηλότερη επίδοση σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή (79,9 μον.). Οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις παραμένουν αρνητικές, στις -4 μονάδες ενώ παράλληλα μειώνονται αισθητά οι προσδοκίες στις πωλήσεις της επόμενης περιόδου (στις +28 μον. το σχετικό ισοζύγιο από +48). Στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα, ο αντίστοιχος δείκτης ενισχύεται σημαντικά στις +26 (από -2) μονάδες, ενώ πτωτικά κινούνται οι παραγγελίες προς προμηθευτές (+28 από +38 μον.). Αρνητικά κινούνται οι προβλέψεις για την εξέλιξη της απασχόλησης του κλάδου (+21 μον. ο δείκτης από +38), ενώ στις τιμές αναμένεται σημαντική ενίσχυση (+29 από +9 μον. ο δείκτης).

Ανοδικά κινείται ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση**, φθάνοντας στις 78,9 (από 66,9) μονάδες, σε αρκετά χαμηλότερα επίπεδα από τα αντίστοιχα του προηγούμενου έτους (90,7 μον.). Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας, πολύ ισχυρή είναι η άνοδος στις εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις καταγράφοντας σημαντική βελτίωση (στις -52 μον. ο δείκτης από -90). Αντίθετα, πτωτικά αλλά ηπιότερα κινούνται οι θετικές προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία τους (+7 μον. ο δείκτης από +13). Στα αποθέματα ο σχετικός δείκτης εξασθενεί ήπια στις +11 μονάδες (από +15 μον), ενώ θετικές είναι οι προβλέψεις σχετικά με τις παραγγελίες προς προμηθευτές (-16 από -42 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Αισθητή βελτίωση καταγράφεται και στις προσδοκίες για την απασχόληση (στις -22 μον. ο δείκτης από -33), ενώ στις τιμές, ο σχετικός δείκτης παραμένει αμετάβλητος στις -6 μονάδες.

Τον Μάιο, οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού** ενισχύονται σημαντικά, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 75,9 (από 58,2) μονάδες, αρκετά χαμηλότερα πάντως σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018 (102,6 μον.). Το ισοζύγιο για τις τρέχουσες

πωλήσεις βελτιώνεται έντονα και φτάνει τις -30 μονάδες (από -48), με τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου να ενισχύονται επίσης (-17 από -23 μον. ο δείκτης). Ο δείκτης των αποθεμάτων εξασθενεί έντονα και διαμορφώνεται στις -3 μονάδες (από +37), φανερώνοντας σημαντική ρευστοποίηση τους, ενώ στις προβλέψεις παραγγελιών προς προμηθευτές, το αρνητικό ισοζύγιο εξασθενεί ήπια στις -36 μονάδες. Αρνητικές παραμένουν οι προβλέψεις για την απασχόληση, παρά τη μικρή βελτίωση (-20 από -28 μονάδες), ενώ στις τιμές, ο σχετικός δείκτης μειώνεται οριακά κατά μία μονάδα, στις -10 μονάδες.

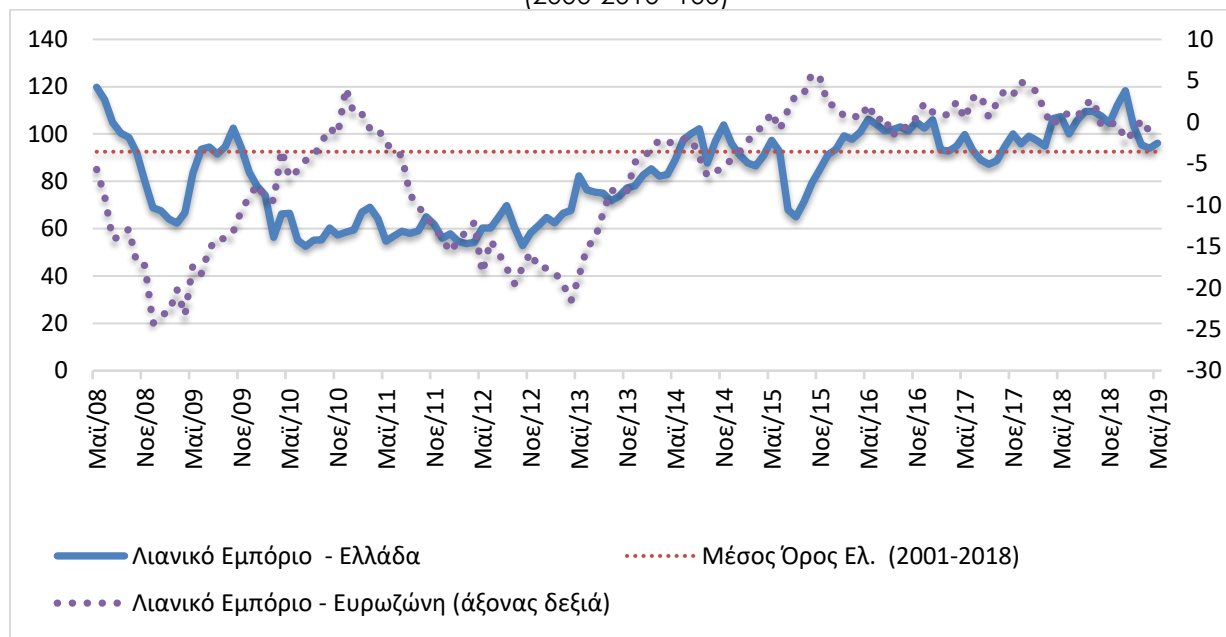
Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
		Min	Max	2001-2018	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Λιανικό Εμπόριο (2000-2010=100)		52.6 (Ιουλ. 2010)	128.7 (Μάιος 2007)	92,5	72,6	92,3	83,9	101,4	94,6	104,5	
2018											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	Ο	N	Δ
99,1	97,2	94,9	106,5	107,3	100,1	105,8	109,5	109,5	107,7	104,6	112,2
2019											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	Ο	N	Δ
118,3	103,7	95,5	94,0	96,2							

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για τις πωλήσεις και τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο
(2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

Ήπια ανοδικά κινούνται οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά**, στις 122,2 (από 118,8) μονάδες, επίπεδο αρκετά χαμηλότερο του αντίστοιχου περσινού (138,4 μον.). Το αρνητικό ισοζύγιο στις τρέχουσες πωλήσεις του κλάδου κερδίζει έντονα έδαφος και μεταβάλλεται θετικά (στις +19 από -2 μον.), ενώ αντίθετα κινείται ο δείκτης των προβλέψεων για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου, χάνοντας 5 μονάδες (+46 από +51 μον.). Στα αποθέματα, καταγράφεται διόγκωση (στις +14 μονάδες από +8), ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση χάνουν έδαφος και ισοσκελιζονται (μηδέν από +8 μον. το σχετικό ισοζύγιο). Στις παραγγελίες προς προμηθευτές,

σημειώνεται μικρή αποκλιμάκωση στο σχετικό ισοζύγιο (+13 από +15 μον. το ισοζύγιο), ενώ τέλος, στις προβλέψεις των τιμών, ο σχετικός δείκτης κινείται στις -2 (από -9) μονάδες.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Πολυκαταστήματα** κινούνται επίσης ανοδικά, με τον δείκτη να διαμορφώνεται στις 87,8 (από 85,7) μονάδες, επίδοση αισθητά χαμηλότερη από εκείνη της αντίστοιχης περσινής περιόδου (93,7 μον.). Από τα επιμέρους στοιχεία, οι τρέχουσες πωλήσεις αλλάζουν τάση και γίνονται θετικές (στις +4 μον. το σχετικό ισοζύγιο από -1), ενώ παράλληλα βελτιώνεται έντονα το ισοζύγιο με τις προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου (+26 από +2 μον.). Τα αποθέματα διογκώνονται, με το σχετικό δείκτη από ισοσκελισμένος να κερδίζει 22 μονάδες, ενώ το ισοζύγιο των +20 μονάδων στις προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές ενισχύεται σημαντικά και διαμορφώνεται στις +50 μονάδες. Στις προβλέψεις για την απασχόληση, το ισοζύγιο των +19 μονάδων μεταβάλλεται οριακά θετικά (στις +20 μον.), ενώ αντίθετα συμβαίνει με τις τιμές, όπου ο σχετικός δείκτης χάνει 2 μονάδες και ισοσκελίζεται.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Ελαφρά ενίσχυση των επιχειρηματικών προσδοκιών, λόγω κυρίως των θετικών εκτιμήσεων για την τρέχουσα ζήτηση

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** κινείται οριακά θετικά τον Μάιο, στις 90,7 (από 89,0) μονάδες, χαμηλότερα πάντως από την αντίστοιχη περυσινή επίδοση (105,5 μονάδες). **Από τις επιμέρους μεταβλητές του δείκτη, οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων ενισχύονται ελαφρά και ισοσκελίζονται, ενώ παράλληλα ενισχύονται οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση, με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή της να παραμένουν αισιόδοξες, παρά τη μικρή κάμψη.** Αναλυτικότερα, ο δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων ισοσκελίζεται (από -4) μονάδες, με τις αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση να αμβλύνονται (-2 από -5 μον. ο δείκτης). Παρά τη μικρή κάμψη παραμένει θετικός ο δείκτης στις προβλέψεις για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου (+19 από +20 μον. το σχετικό ισοζύγιο), ενώ ενισχύονται και οι θετικές προβλέψεις για την απασχόληση (+25 από +20 μον. ο σχετικός δείκτης). Στις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται στις +2 (από +4) μονάδες, ενώ το 29% των επιχειρήσεων δηλώνει εκ νέου απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, το 33% επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του, το 16% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 16% την τρέχουσα οικονομική συγκυρία (κεφαλαιακοί έλεγχοι, καθυστέρηση εισπράξεων Δημοσίου, υψηλή φορολογία κ.α.).

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών η εικόνα είναι η ακόλουθη:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια – Τουριστικά Πρακτορεία** αυξάνεται στις 104,0 (από 97,6) μονάδες, επίπεδο αισθητά όμως χαμηλότερο του αντίστοιχου περυσινού (128,5 μον.). Οι εκτιμήσεις για την πορεία της τρέχουσας κατάστασης των επιχειρήσεων γίνονται οριακά θετικές στις 2 μονάδες (από -13), ενώ οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση αμβλύνονται στις -7 μονάδες (από -14). Από την άλλη πλευρά οι αισιόδοξες προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση περιορίζονται και διαμορφώνονται στις +27 από +30 μον. το ισοζύγιο, όπως και εκείνες για την απασχόληση του κλάδου (+24 από +31 μον. το ισοζύγιο). Ο δείκτης των τιμών διαμορφώνεται στις +15 μονάδες (από +23), ενώ τέλος, κινείται στο 31% (από 23%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με ένα

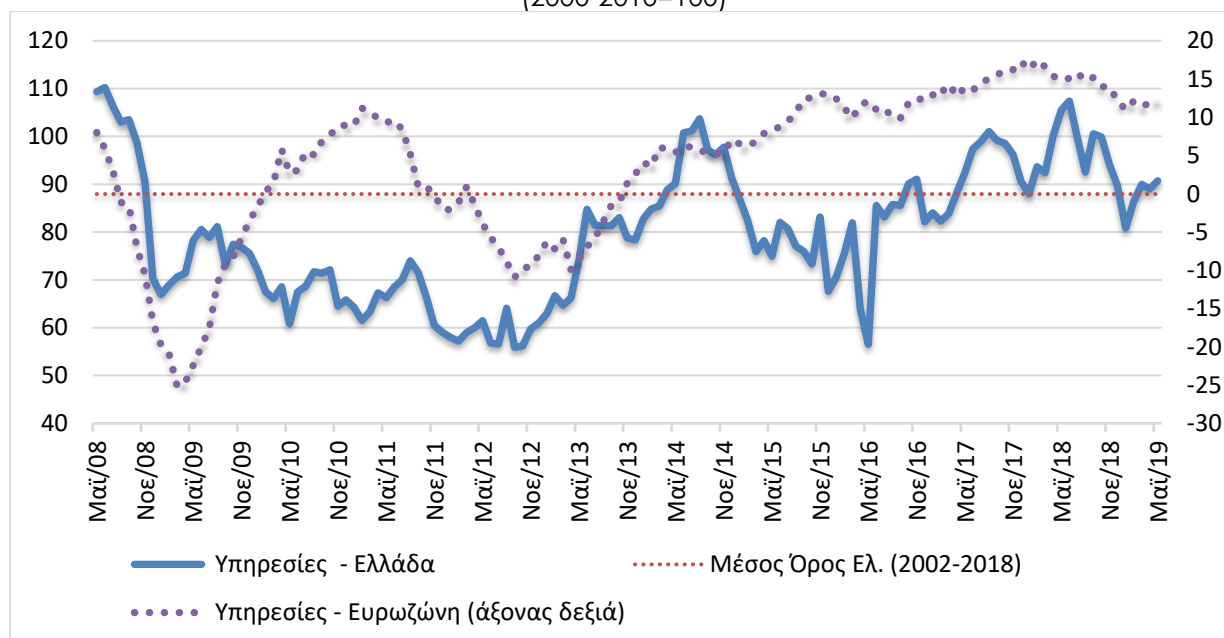
34% να κρίνει ως βασικό λειτουργικό εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης, το 9% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 23% την τρέχουσα οικονομική συγκυρία.

Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
		Min	Max	2001-2018	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Υπηρεσίες (2000-2010=100)		55.9 (Σ. 2012)	140.2 (Ιουλ. 2000)	88,4	75,3	93,3	78,2	79,3	92,7	97,0	
2018											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
88,0	93,7	92,4	100,3	105,5	107,4	99,7	92,6	100,6	99,9	94,2	89,7
2019											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
80,8	86,4	90,0	89,0	90,7							

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης. **Πηγή:** IOBE

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες
(2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

Ανοδικά κινείται και ο δείκτης προσδοκιών στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (χωρίς Τράπεζες), στις 127,0 (από 112,5) μονάδες, σε οριακά υψηλότερα επίπεδα από τα αντίστοιχα του προηγούμενου έτους (126,5 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων αλλά και της τρέχουσας ζήτησης ενισχύονται (+39 από +21 μον. το σχετικό ισοζύγιο και +28 μονάδες από +12 αντίστοιχα). Σχετικά με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης, ο σχετικός δείκτης κινείται έντονα ανοδικά στις +17 (από +7) μονάδες, ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση ενισχύονται αισθητά (στις +28 από +12 μον. με το ισοζύγιο). Στις προσδοκίες για τις τιμές, ο σχετικός δείκτης ισοσκελίζεται χάνοντας 7 μονάδες, ενώ τέλος, το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ανεμπόδιστη λειτουργία κινείται στο 6% (από 14%), με το 77% να αναφέρει την ανεπαρκή ζήτηση ως σημαντικότερο πρόσκομμα λειτουργίας.

Ήπια ανοδικά κινείται ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες**, κινούμενος στις 91,1 (από 87,3) μονάδες, σε υψηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με τα αντίστοιχα περσινά (74,1 μον.). Στους βασικούς δείκτες, το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων μειώνεται κατά 6 μονάδες (στις -1 μονάδες), ενώ εξαλείφονται οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση (0 από -10 μον. το ισοζύγιο). Οι προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης κινούνται ανοδικά (+23 από +12 μον. το ισοζύγιο), όπως και οι προβλέψεις για την απασχόληση, με το σχετικό ισοζύγιο να ενισχύεται αισθητά (+29 από +18 μον.). Το ίδιο συμβαίνει και με τις τιμές που ενισχύονται (+7 από -3 μον. ο δείκτης), ενώ διαμορφώνεται στο 26% το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία, με το 40% να αναφέρει την ανεπάρκεια ζήτησης και το 15% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης ως βασικότερα εμπόδια λειτουργίας.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στην **Πληροφορική και Ανάπτυξη Λογισμικού** κινείται πτωτικά και διαμορφώνεται στις 87,1 (από 98,6) μονάδες, κινούμενος σε αρκετά υψηλότερα επίπεδα από εκείνα του 2018 (79,9 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων αποδυναμώνονται, χάνοντας 15 μονάδες και διαμορφώνονται στις -7 μονάδες, ενώ το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για την τρέχουσα ζήτηση υποχωρεί κατά 6 μονάδες στις +2 μονάδες. Στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης καταγράφεται έντονη κάμψη στο σχετικό δείκτη στις +20 (από +43) μονάδες, ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου το ισοζύγιο μειώνεται αισθητά (+13 από +28 μον.), με τις προβλέψεις για τις τιμές να αποκλιμακώνονται (4 από -5 μον. ο δείκτης). Τέλος, το 40% των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 23% να επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης και το 20% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης ως τα κυριότερα προσκόμματα στη λειτουργία του.

Ανοδικά κινούνται οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Χερσαίες Μεταφορές**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται τον Μάιο στις 97,5 (από 83,4) μονάδες, σε έντονα χαμηλότερο επίπεδο σε σχέση με το αντίστοιχο του προηγούμενου έτους (109,3 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων κερδίζουν αισθητά έδαφος (στις +2 από -16 μον. ο δείκτης), ενώ παράλληλα, το ισοζύγιο των -20 μονάδων των εκτιμήσεων για την τρέχουσα ζήτηση περιορίζεται κατά 22 μονάδες. Το ισοζύγιο στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης ενισχύεται και διαμορφώνεται στις +42 μονάδες (από +31), ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου ο δείκτης κερδίζει επιπλέον 15 μονάδες και διαμορφώνεται στις +39. Ο δείκτης τιμών υποδηλώνει αποκλιμάκωση των προσδοκιών (στις -4 από +13), ενώ τέλος, το 32% (από 18%) των επιχειρήσεων δηλώνει ανεμπόδιστη επιχειρηματική λειτουργία, με το 32% να επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης και το 26% την ανεπάρκεια κεφαλαίων.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ

Νέα μικρή ενίσχυση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης ανέκαμψε εκ νέου τον Μάιο, για τρίτο μήνα, σε μικρό βαθμό. Διαμορφώθηκε στις -29,5 (από -30,9) μονάδες, αρκετά υψηλότερα από ότι ένα έτος νωρίτερα (-48,6 μονάδες)³. Κατόπιν αυτής της εξέλιξης, ο δείκτης βρέθηκε στο δεύτερο υψηλότερο επίπεδο από τον Δεκέμβριο του 2009. Ωστόσο, παραμένει για έβδομο μήνα στην περιοχή των -30 μονάδων. **Η ενίσχυση υποστηρίζεται από όλους τους επιμέρους δείκτες οι οποίοι διαμορφώνουν την καταναλωτική εμπιστοσύνη. Η νέα αύξηση θεωρείται ότι σχετίζεται κυρίως με τις δημοσιονομικές παρεμβάσεις οι οποίες ανακοινώθηκαν στην αρχή του Μαΐου για το τρέχον έτος (χρηματική παροχή μόνιμου χαρακτήρα σε όλους συνταξιούχους, μετάταξη κατηγοριών προϊόντων και υπηρεσιών από τον κανονικό στο χαμηλό συντελεστή ΦΠΑ).** Πάρα ταύτα, οι Έλληνες καταναλωτές παραμένουν οι πλέον απαισιόδοξοι στην ΕΕ, όμως πλέον βρίσκονται σε μικρή απόσταση από τα επόμενα περισσότερο απαισιόδοξα νοικοκυριά, εκείνα της Βουλγαρίας (-25,5 από -26,2 μον. ο δείκτης). Την πεντάδα των πλέον απαισιόδοξων συμπληρώνουν η Ιταλία (-12,1 από -13,4), η Ρουμανία (-9,9 από -12,6) και η Πορτογαλία (-9,7 από -8,0). Οι μέσοι ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις -6,2(από -7,3) μονάδες στην ΕΕ και στις -6,6 (από -7,3) μονάδες στην Ευρωζώνη. Ανοδική τάση σημειώθηκε τον Μάιο σε 14 χώρες, ενώ θετικό πρόσημο διατηρούν 6 χώρες: η Τσεχία, η Δανία, η Λιθουανία, το Λουξεμβούργο, η Πολωνία και η Μάλτα⁴. Αναλυτικά:

- **Καλύτερευση των εκτιμήσεων των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους τελευταίους 12 μήνες**

Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες ενισχύθηκαν τον Μάιο, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -33,9 (από -35,1) μονάδες. Το 49% των νοικοκυριών αναμένει ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης, ενώ το 6% προβλέπει μικρή βελτίωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -1,6 και -3,2 μονάδες αντίστοιχα.

- **Μικρή βελτίωση στις προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών**

Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες βελτιώθηκαν ήπια τον Μάιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -23,3 (από -24,9) μονάδες. Το 41% των νοικοκυριών αναμένει ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης, ενώ το 12% προβλέπει μικρή βελτίωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +2,9 και 2 μονάδες αντίστοιχα.

- **Ήπια καλύτερευση προβλέψεων για την οικονομική κατάσταση της χώρας**

Ο δείκτης των προβλέψεων των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο ενισχύθηκε ήπια τον Μάιο και διαμορφώθηκε στις -22,2 (από -24,7) μονάδες. Το 45% των καταναλωτών προβλέπει ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας,

³ Ο τρόπος υπολογισμού του δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης άλλαξε από τον Ιανουάριο του 2019. Πλέον δεν λαμβάνονται υπόψη στη διαμόρφωσή τα ισοζύγια απαντήσεων της πρόθεσης για αποταμίευση και των προβλέψεων για την ανεργία. Έχουν αντικατασταθεί από τα ισοζύγια των εκτιμήσεων για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών το τελευταίο 12μηνο και των προβλέψεών τους για μείζονες αγορές. Τα δύο ισοζύγια απαντήσεων που παρέμειναν στον υπολογισμό του δείκτη είναι οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες και οι προβλέψεις για τη γενική κατάσταση της οικονομίας. Οι σειρές των δεικτών καταναλωτικής εμπιστοσύνης σε όλες τις χώρες της ΕΕ αναθεωρήθηκαν προς τα πίσω από την DG Ecfm.

⁴ Με την αλλαγή της σύνθεσης του δείκτη, ορισμένες χώρες που είχαν σταθερά θετικό πρόσημο τα τελευταία χρόνια, όπως η Σουηδία, πλέον έχουν αρνητικό, ενώ εμφανίζουν θετική τιμή ορισμένες χώρες που είχαν σταθερά αρνητικό πρόσημο.

έναντι του 26% το οποίο αναμένει σταθερότητα. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -15,0 και -12,5 μονάδες.

- **Οριακή ανάκαμψη στην πρόθεση για μείζονες αγορές**

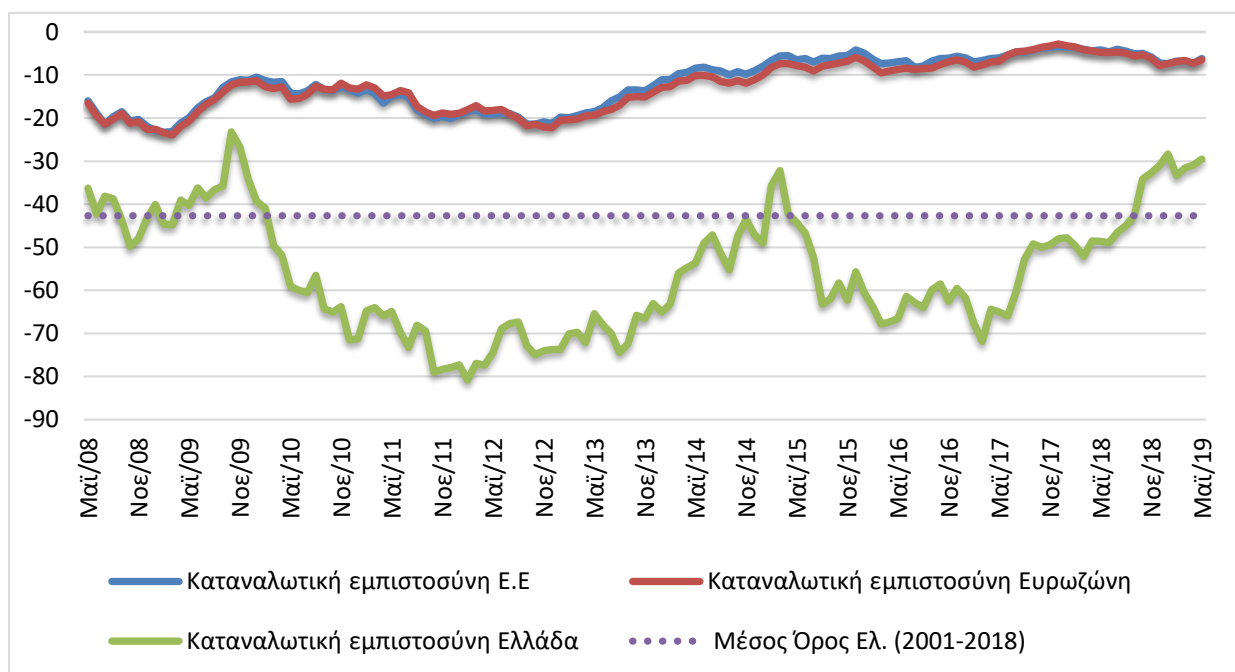
Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών κ.λπ.) ανέκαμψε εκ νέου τον Μάιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -38,4 (από -38,8) μονάδες. Το 52% των καταναλωτών προέβλεψε ότι θα προβεί σε λιγότερες ή πολύ λιγότερες δαπάνες, ενώ το 6% ανέμενε το αντίθετο. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις -11,1 μονάδες στην ΕΕ και στις -12,2 μονάδες στην Ευρωζώνη.

Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσοι όροι										
	Min	Max	2001-2018	2013	2014	2015	2016	2017	2018				
ΕΕ-28	-23,7 (Φεβρ. 2009)	-1,7 (Μάιος 2000)	-11,1	-20,1	-16,9	-9,9	-6,5	-7,1	-5,5				
Ευρωζώνη	-24,4 (Μάρ. 2009)	-1,9 (Μάιος 2000)	-12,3	-20,2	-18,3	-11,9	-8,4	-8,6	-6,0				
Ελλάδα	-80,8 (Φεβρ. 2012)	+3,2 (Απρ. 2000)	-42,7	-73,85	-69,3	-52,8	-50,3	-62,9	-58,9				
Περιοχή	2018												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	Ο	N	Δ	
ΕΕ-28	-3,5	-3,6	-4	-4,4	-4,2	-4,6	-4	-4,5	-5,1	-5	-5,8	-7,2	
Ευρωζώνη	-3,2	-3,5	-4,2	-4,4	-4,8	-4,8	-4,7	-4,9	-5,6	-5,3	-6,1	-7,8	
Ελλάδα	-47,8	-49,6	-52,1	-48,5	-48,6	-48,9	-46,5	-45,0	-42,7	-34,1	-32,7	-31,0	
Περιοχή	2019												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	Ο	N	Δ	
ΕΕ-28	-7,4	-6,8	-6,8	-7,3	-6,2								
Ευρωζώνη	-7,4	-6,9	-6,6	-7,3	-6,5								
Ελλάδα	-28,3	-33,3	-31,6	-30,9	-29,5								

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

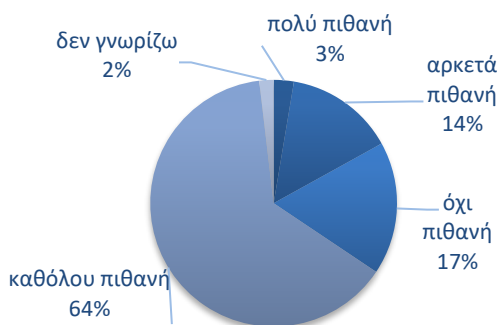

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

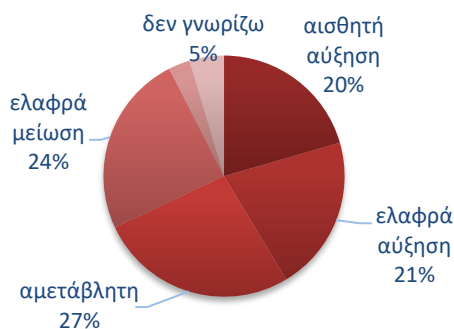
- **Αισθητή βελτίωση στην πρόθεση για αποταμίευση**

Ο δείκτης της πρόθεσης για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες ενισχύθηκε τον Μάιο και διαμορφώθηκε στις -64,3 μονάδες (από -71,2). Το 81% των νοικοκυριών δεν θεωρεί καθόλου πιθανή την αποταμίευση στο επόμενο 12μηνο, ενώ το 17% τη θεωρεί πιθανή ή πολύ πιθανή. Οι σχετικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +3,9 και +0,6 μονάδες αντίστοιχα.

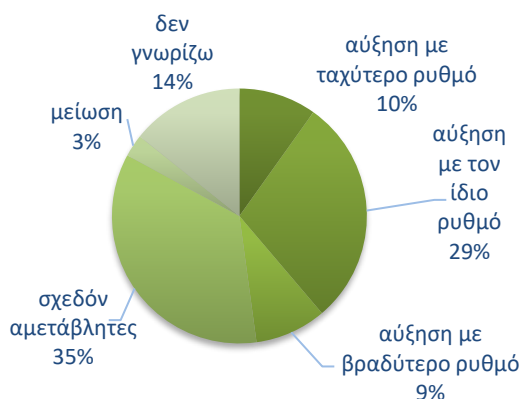
Διάγραμμα 7: Ενδεικτικές μεταβλητές της έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο
ΠΡΟΘΕΣΗ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

ΠΡΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΜΕΙΖΟΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Πηγή: IOBE

- **Καλύτερευση των προβλέψεων για την ανεργία**

Ο δείκτης πρόβλεψης για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες επιδεινώθηκε αισθητά τον Μάιο, στις +15,8 μονάδες, έναντι +20,8 τον προηγούμενο μήνα. Το ποσοστό των νοικοκυριών που προβλέπει μικρή ή αισθητή άνοδο της ανεργίας διαμορφώθηκε εκ νέου στο 41%, με το 24% των ερωτηθέντων να αναμένει ελαφρά μείωσή της. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +8,0 και +5,7 μονάδες αντίστοιχα.

- **Εξασθένιση των ανοδικών εκτιμήσεων για τις τιμές**

Κάμψη παρουσίασε τον Μάιο ο δείκτης στις προβλέψεις μεταβολών στις τιμές τους προσεχείς 12 μήνες, στις +4,4 (από +7,1) μονάδες. Το 39% των νοικοκυριών προβλέπει άνοδο τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό και το 35% αναμένει σταθερότητα. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +27,0 και +23,2 μονάδες.

- **Σταθερό το ποσοστό που δηλώνει ότι «αντλεί από τις αποταμιεύσεις του»**

Σχετικά με τις εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού, το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» μειώθηκε οριακά τον Μάιο, στο 62%

(από 65%), ενώ αμετάβλητο, στο 11%, παρέμεινε το ποσοστό όσων αναφέρουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους. Οι καταναλωτές που δηλώνουν ότι αποταμιεύουν λίγο ή πολύ αποτελούν το 16% (από 14%) του συνόλου, ενώ όσοι δηλώνουν ότι «έχουν χρεωθεί» κινούνται στο 10% (από 9%).